

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 2 frt. 50 kr. egy hétra 1 frt.
Majelenik mindennap, vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó lap tulajdonos,
Kutas Imre.
Szerkesztő:
Katon Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetéses a legmérszelebbe árásámitás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A magyar vidéki színészet.

Debreczen, okt. 12.

Az országos színészegyesület igazgató tanácsa a vidék összes színigazgatóihoz körlevelet intézett, melyben a vidéki színészet bajainak megszüntetése, vagy legalább is enyhítése érdekében célzott, nem annyira nagyszabású, mint inkább nagyjelentőségű terveiről értesíti. Örömmel üdvözljük a központi igazgató tanácsnak végre, nagy későn kelt erélyes elhatározását és miután a törvényhozás is, szintén nagy későn, de még mindig idejében, nemcsak parlamenti diszkusszió és a folyosón néha rossz élczelés közben a magyar vidéki színészet kulturális hivatása komolyságának rovására, de ez esetben, a belügyminiszter költségvetése keretében is komolyan foglalkozik a vidéki színészet ügyével, szükségesnek találjuk, hogy vele a jelzett körirat elemzése kapcsán, bővebben foglalkozzunk.

Volt idő, a színészegyesület alakulását megelőzőleg, hogy a vidéki színészet rendezettebb volt, mint ma. Ne keressük belső rugóit annak a szíven gyökerezett igaz lelkesedésnek, melylyel a magyar ifju odavetette magát a vándor komédiás-élet sanyarúságainak, megtagadva jólétet, családi nevet, összeköttetést. Hazánk politikai helyzete akkor nagyon alkalmas volt arra, hogy könnyüvéru ifjak és tehetséges nők kaczerkodjanak a hazafiság üldözött keserveivel. A holnap nem törődve, éltek

a jelennek és jól esett nekik még a koplalás is; az ország népe apostolokat tisztelt bennük és ők, a telivér cigányok, csakugyan tettek is, érte, hogy a hazafiság és a speciálitás karakterét magán hordó magyar előadó művészet föl- kent apostolaivá legyenek.

Akkor még nem létezett a magyar színészt fegyelem alá szorító színészegyesület; csak később, midőn a színészet iránt szívvel-lélekkel érdeklődők tapasztalni kezdték, hogy a magyar vidéki színészet teljes egészében kezdi elveszteni az apostoli jellegét; midőn a magyar köz- nép és az az uri osztály, mely addig a hazafiság lelkesedésének levegőjét a szin- padról szítta magába, kibékült a helyzettel és a színészeket a közművelődés apostolainak nézte, — akkor támadt Frie- beisz Istvánnak az az eszméje, hogy a viszonyok változtatával, a hazafi-apostolok- ból a kultura apostolaivá átváltozott szin- észek vándor-sátraít egy sátor alá terelje és lehetőleg gondoskodják, jövőjéről in- kább, mint akkori jelenéről.

Nem akarjuk elemzés alá venni, hogy a több jószándékkal, mint céltudatos szak- értelemmel megalakult egyesület hány for- ma szerint való átváltozáson ment keresz- tül; mennyi jogos és méltatlan támadás- nak volt kitéve, míg a mai formájában erős és életrevaló, tagjait szép összegű alaptőkéjéből segíyezni képes, egyesületé fejlődött.

Egész a legujabb ideig nagy megráz-

kódtatásokon ment keresztül ez az egye- sület. Sógorság, komaság, könnyüvéru paj- táskodásból eredett személyi politika itt is, mint nagy részében a magyar társa- dalmi és közművelődési intézményeknek, erősen uralkodott, míg végre szigorú vas- kéz, jelen elnökének vaskeze, kérielhetlen tisztogatást végzett benne.

Stesser min. tanácsos kezének nyomát ott látjuk abban a körlevélben, melyet az ország összes színigazgatóihoz intézett és melyben meglátjuk a sújtoló ostort nemcsak a nomád, szegénysorsu, köznyelven: „Ripacs“-direktorok, de a fé- nyes színházakban működő igazgatók el- len is. A körlevélnek egyik részlete így szól:

Az igazgatók egyike másika teljesen szem- elől téveszti a közönség irányában vállalt köte- lezettségét s nemcsak a bizalommal él vissza, hanem tisztesség dolgában sokszor súlyos vétés is róható reá. Az igazgató a társulat tagjai s ezek az igazgató irányában szerződésszegés szer- ződésszegésre halmoznak; különböz, — a köz- önség elé vitt s nyilvánosan tárgyalt surlódások s kölcsönös sértegetések napi renden vannak s midőn az illetők e miatt felelősségre vonatnak, midőn e miatt megtorlásról van szó, még a szin- észegyesület igazgatótanácsával szemben is tel- jesen szem elől tévesztik a köteles engedelmességet s a tekintély elvének tisztelben tartását.

Az egyesület igazgató tanácsa ezt többé nem fogja tűrni s az alapszabályokon alapuló rendelkezéseinek és meghagyásainak minden kö- rülmények közt érvényt fog szerezni.

E tekintetben különösen kiemeljük, hogy már a folyó évben szigorítottuk a koncessziók körüli eljárást; az alapszabályok egészen szigorú

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Molnár Piros

Szép volt, mint a hajnal ébredése; mint a rózsbimbó, melynek alig hogy ketté pattan, szin- pompát s illatot takaró burokja, hogy aztán édes balzsamos illattal elárassza, betöltse a hajnal pirral ébredő harmatos reggelt.

Szép volt, mint a mezők szabadjában pom- pázó nefelejt, melyet éltet a nap teremtő heve, üdit az égnek harmatja — s csókdos a légben pajzán játszó szellő . . .

Ugy nőtt fel, mint az erdők lilioma, nem ismerve senkitől ott, abban a magányos házikó- ban Sz . . . nek határán. Anyját korán elvesz- tette s így mint fél árva, atyjának a különben elég szép vagyonkával bíró, de kevésbé gondos Molnár gazdának felügyelete és gondozása alatt. Szíve nem ismert más barátot a szabad termé- szetnél, a magánynál. Ezeknek örült ha örült; s ha kis szívét olykor a csüggedésnek, gondnak terhe nyomta; ezeknek önté ki panaszát, keser- vét s ezek mindig oly jók voltak irányában, meg- vigasztalták a szenvedőt, reményt öntöttek a már bizalmát veszítő szíve s a kis Piroška az öreg Molnár gazda leánya, a „Tisza tündére“ — a mint későbbben a környék elnevezte — ismét vidám volt, kaczagott, — mint pajzán gyermek futkosott a lepkével, dalolt a madárral . . .

Igy érte el azt a kort, mely a virágnál a nyílás kora; a természetnek a tavasza és a szíve- nek az ébredése.

Mint serdült, felnőtt leány, ő vezette már atyjának szerény háztartását. Ha a szükség úgy kívánta, szükségeseket is ő maga szerezte be Sz . . . nek piaczn s így a régi magányosságot felváltotta a másokkal való sűrűbb és sűrűbb érintkezés és az addig ismeretlen lánykából sok- kak által ismert, de egyszersmind bámult s cso- dált jelenség lett.

A ki csak látta, örege, fiatalja, mind úgy hívta: a „Tisza tündére“ vagy a „vén Molnár rózsája“. S ha olykor-olykor megfordult atyjá- nak rozoga vizimalmán, hogy a különben min- dig elég bőségből levő őrleni valókból a kellő vámot kiszedni segítse: bizony az ott foglalatos- kodó csinos és deli városi legényekből nem egy- nek akadt meg rajta epekedő tekintete s nem ritkán megesett, hogy a vámszedőt vámadónak nézte egy-egy sugár ifju, de mikor mint ilyentől várn fejében egy-két csók vételét megpróbálni elég vakmerők voltak, bizony kelletlen is tapasztal- niok kellett a tolakodóknak, hogy a vámsze- désnél különben olyan gyenge kacsók, a rakon- czátlankodók arcán nagyon is keményeknek bi- zonyulnak.

Azonban míg így nap-nap után mult, egé- szen észrevétlenül is beteljesedtek Piroskánál is egy nagy örök dicsőségű költőnek szavai:

„A virágnak megtiltani nem lehet,
Hogy ne nyíljon; ha jön a szép kikelet.“

A szép Piroskának is a ki igazán virág volt, még pedig a legszebb és legbájosabb talán mesz- sze földön, — elérkezett az a kora, mely a vi- rágnál — önkénytelenül is — a nyílás kora s a szívnél a szerelem foganatja.

A mindennapi látogatók között megfordult

olykor-olykor Molnár gazda malmában egy min- den másikkal feltűnőbb, csinosabb nyalka legény is, ki bár nem volt olyan mint a többi s ki nem kaczerkodott, nem enyelgett; de ki némán is töb- bet beszélt azzal az égő szempárral, mely a me- rész ivű szemöldök és a sötét szempillák mögöl néha-néha kelletlenül is tovább talált nézni arra a sugár, deli természet, arra az egyszerűben is fenséges alakra, a kit méltán megilletett a „Tün- der“ elnevezés: Molnár gazda Piroskájára.

A nap ha ragyog, sugara hevit.

Az a hallgatag legény szempár is beillett volna bátran egy-egy napnak az ég bármelyik tájára. Nem csoda hát, ha Piroška szívébe is behatolt azoknak a szemeknek perzselő sugara s felhevítve, lángra gyújtotta a szendergő gyermeki szívet s a bájos bimbóból, a mezők nefelejtés- ből odaadó szenvedélyes szerető lett.

Hányszor volt aztán tanuja a méla holdas éj két szerető szív boldogságának!?

Ha eljött az este s a vén Molnár gazda munkától fáradtan fejét pihenőre hajtotta, meg- nyitlak a kiesiny ház ajtai s Piroška, a vén Mol- nár gazdától különben sem ellégé őrzött, féltett kincs, mint feltékeny zerge osont ki az éjbe s mint lebbenő árnyék tűnt el a malom melletti fűzes alatt. Ott várt reá a hű szerető, a legé- nyek legszebbje, iegdelibbje: Biró Pista. S kéz- kébe, szív szíven, — így ült esténként a két szerető a fűzes alatt, szerelem ittasan, boldogan, néha néha nézve csak a lábaiknál tova hóm- pólygó szőke habokat. Ilyenkor aztán Piroška, szép fejét kedvesének széles mellére hajtva, te- kintetét az ifjunak szeméibe irányozta és sut- togya kérdezte:

értelmezését és alkalmazását azonban, az előbbi, sokat elnéző s nagyon patriarhális természetű rendszer kellő átmenetének okából akkor még mellőztük. De nem fogjuk ezt tenni, midőn a jövő esztendő elején ismét eljő az ideje annak, hogy a koncessziót kérő folyamodványok sorsa felett határozzunk. Ezuttal igenis a legszigorubb kritika tárgyává fogjuk tenni a szinigazgatók működését és kéréseiket minden visszaéléssel és kötelességmulasztással szemben. Hasonló eljárás fog követeltetni a többi egyesületi tagok irányában s ha az egyesületi kormányja egyik-másiknál arról győződik meg, hogy a kötelesség teljesítésének még becsületes igyekezete sincs meg az illetőben, nem fog késni odahatni, hogy az ilyen tag ki legyen zárva az egyesület köréből. Csakis így, a rendnek teljes meghonosításával, az egyesületi alapszabályok feltétlen tiszteletben tartásának biztosításával készíthető elő ama nagy átalakulás, melyet a vidéki szinészet immár annyira igényel.

A mai szinigazgatók nem csinálnak hazafi-kérdést merőben üzleti vállalatukból és így eshetik meg, — sajnos tapasztalataink vannak, — hogy olyan emberek is szinigazgatókká csaptak fel, a kik ahoz semmit sem értenek, de van pénzük, melylyel némileg biztosítják társulatuk létét.

Nem a Ripacsoknál; itt kellene szorítani a koncesszió kiadását; a központi igazgató tanácsnak itt kellene szűkkeblűen, kegyetlenül eljárnia. Inkább pusztuljon el a salakja a magyar vidéki szinészetnek, semminthogy túlzott engedékenysége folytán a központi igazgató tanácsnak, bőven kijusson a szinészekből Sámsonfalvának, vagy Piripócsnak is. Majd akkor kivész az a selejtes elem, mely nagyon erős gátját képezi a vidéki szinészet rendezésének és akkor az a 10,000 forint, melyet a belügyi kormány a jövő évi költségvetésébe a vidéki magyar szinészet segélyezésére céljából felvett, nem fog olyan elenyészőn csekélynek föltűnni, mint a minő csekély az a mai viszonyok között.

A szinészegyesület igazgató tanácsa

— Mondd Pistám, ilyen lesz-e mindig a mi szerelmünk, vagy mint azok a szőke fodru ezüstös habok, a mi boldog napjaink is egykor így fognak tova tűnni?

— Balga gyermek — felelt az ifju — szerelmem irántad örök és olthatatlan. Boldog napjaink nem fognak tova tűnni soha, hanem létezni és ragyogni fognak fényesen és örökre, — mint az a fényes csillag ott fenn az égen!

E válaszra, szép fejét a leány kedvese keblére nyomta és suttogó, lázas ajka forró csókot lehelt az ifju ajkára.

— Ugy-ugy Pistám . . . szavaid megnyugtattak — boldogságunk örökös lesz . . . szívem örökre a tied, örökké szeretni foglak. Ugy-e te is? S akkor boldogságunk fényes és örökös lesz, mint az a csillag ott fenn az égen!

— De ha egyszer megcsálnál — folytatta a leány, ugy akkor, ezek a tova futó szőke habok lesznek az én gyilkosaim s egy pár könyesepp lopódzott a hamvas szempilláira. De az ifju biztató szava s szerelmes csókja újra megnyugtatták a szerető szívét s éltek egymásnak, egymásért napról-napra, hónapról-hónapra, szerelem és boldogságban.

Amde, mint az a csillag, melyre a szerelmes ifju hűségével hivatkozott, nem volt állandó és örökös; ugy az ő szerelme sem volt az. — Olyan a legény szive, mint a csapodár pillangó. Mézet keres, mézért röpdös s a hol duzzadóbb a virág kelyhe, hol édesebb a virágok himpora, méze, az inger, a csáb, mindig oda vonza.

A kinek esküdjött az ifju s a ki neki cserébe a szívét, becsületét adta, az elég csapodár volt elhagyni, galádul megcsalni; mert egy este eltávozott a leánytól, s vissza nem tért többé hozzá.

Piroska csak várta; ha nem jött ma, majd eljön holnap, — biztatta magát; de midőn napra napok, hetekre hetek multak és hűtlen ifju

elnökének már rövid idei működése alatt is megismert erélye reményt ad nekünk arra, hogy végre mégis közelebb jut a vidéki szinészet ahoz, hogy üzleti oldala mellett a közművelődésnek is tényezője legyen. Mert ma még csak részben az.

K. I.

— **A polgári házasság kérdése** a lefolyt miniszteri tanácsok után élénken foglalkoztatja a politikai köröket, — a kabinetben a kötelező polgári házasságnak — a beavatott körök véleménye szerint — három határozott hive van: Csáky Albin gr., Szilágyi Dezső és Wekerle Sándor miniszter. Szapáry Gyula gr. miniszterelnök egyelőre a szükségleti polgári házasságot tartja olyannak, — mely a dolgok mai állása mellett a korona beleegyezésével keresztülvihető volna. Mindazáltal ugy a kabinetben, mint a szabadelvű pártban az a nézet kezd gyökeret verni, hogy a béke végleges helyreállítása, a zilált házassági jog s a felekezeti viszályok mellett — valójában csak a kötelező polgári intézmények behozatalától várható s e részben ugy látszik, közelebb a király elnöklété alatt tartandó koronatanácsban fognak a tárgyalások tovább folyni. A korona hozzájárulása nélkül a kormány nem terjeszhet javaslatokat az országgyűlés elé s ennél fogva a kérdés eldöntése s talán ezzel a kabinetválság is el van napolva addig, a míg a korona végleges elhatározása ismeretessé lesz. — A helyzet kétségkívül tisztázatlan, habár válság e pillanatban nincsen, Nem lehetetlen az sem, hogy a korona az egész kérdés félretételét és elhalasztását fogja kívánni, mely esetben ismét súlyos parlamenti bajoknak nézünk eléje. — Az az egy azonban már most is kétségtelen, hogy a k ö z i g a z g a t á s r e f o r m j a sok más reformkérdéssel együtt a vizályos egyházpolitikai kérdések által hosszú időre háttérbe van szorítva.

— **A csödtörvény revíziója.** A mult évi igazságügyi költségvetés tárgyalások Szilágyi igazságügyi miniszter kijentette hogy a csödtörvény revízióját is felvette a legközelebbi igazságügyi reformok sorába. Ez ígért beváltásaként a miniszter három ez ügygyel kapcsolatos törvénytervezetet dolgoztatott ki, melyek mint

még sem jött, Piroska szívét a fájdalom és kétségbeesés mardosta. S midőn egy napon az öreg Molnár gazda is észrevette a leánynak állapotát s kérdőre vonta őt, ez kétségbeesetten, atyja elé borulva mondotta el az esetet. — Az öreg Molnár gazda végig halgatta s azután mint egy ebet, — lábball rugta el fetregő leányát s kiütte házából mint ha soha nem lett volna gyermeke.

*

Szép nyári nap volt, a nap már lenyugóban Piroska ott ült a fűzes alatt. Lábainál a labainál a lassan tova hőmpölygő ezüstös habok halk moraja, feje felett a lehajló fűzek lombjai suttogtak lágy harmonia hangon. Az alkony visszaverődő piros sugarai megtörtek az ezüstös habokon s mind megannyi parányi tündér lejtettek tovább. S ő két kezében hajtva fejét, némán szóltan nézte azokat.

— Milyen édes, milyen jó lenne azokkal a hőmpölygő habokkal elmenni neki is — gondolá — Kimenni velök messze, messze s ott mint azok az ezüstös cseppek, a nagy tengerbe eltűnni, elveszni a nagy semmisségbe örökre. Elvinni eltakarni szegyenét, hogy ne lássák, ne gunyolják azok az emberek.

Ajpa megvetette s elütte őt, mert szeretet mert szerelmétől elkábitva, elvakítva, megfélekezett magáról egy pillanatra — s e pillanat alatt elveszett, oda lett becsülete, mindene. S elcsábitva, meggyalázva most még annak a jó öreg apának sem keli. Azt mondta neki: „menj pusztulj e háztól, melynek tiszta becsületét, jó hirnevét meggyaláztad . . .

S ő elment Ugy fájt neki édes apja kemény szava, ugy fájt neki az élet is. De talán még sem fájt neki ugy semmi, mint szeretője hűtlensége.

Hiszen annyira szerette őt, hogy nem bánta, nem törődött volna vele, ha az egész vi-

eladói tervezetek a legközelebbi napokban az ügyvédi kamaráknak, továbbá a kereskedelmi és ipdkamaráknak véleményesítés végett megküldeni.

— **Lucaliu és a szamos-ujvári püspök.** Szamos-Ujvárról jelentik nekünk, hogy Lucaciú László a napokban ott járt és kihallgatást kért Szabó János püspöktől. A püspök azonban nem fogadta. Hir szerint a szilágy-somlyói vikárius már előzőleg megkísérelte a püspök és Lucaciú közötti közbenjárást aminek azonban, a lacfalusi demagóg fenhéjazása és követelése miatt nem uem lett sikere. Az audienciával tett kísérlet azonban anyit mindenesetre bizonyít, hogy Lucaciú ur még nem bizik föltétlenül abban, — hogy Róma a püspökkel szemben neki fog igazat adni.

A szüret.

Arról beszélünk, ami — csak volt. A régi szüretetek vidámság, jólét között folytak le, az ujon bekövetkezendő szüretetek telve lesznek — egy pár évig — rossz visszaemlékezésekkel. Ha majd megint ott fogunk állni, ahol régen, akkor egy jóleső érzés rabjai leszünk: meg fogjuk becsülni tudni azt, a mit régen semmibe sem vettünk.

Midőn a szőlőműves az utolsó kapavágással elvégezte a szőlő utolsó munkáját, helyébe jó a borkészítés nehéz feladata, a szüret. Mert ne higgyük ám, hogy a „szüret“ szó valódi értelme nem jelentene egyebet vigság, mulatozásnál, hátra van a gazda ilyenkor, fő a feje a sok gondtól, hordóelőkészítés, pincze tisztogatás, napszamosfogadás, no meg veszekedés is képzik egész napi elfoglaltatását.

A szüret keresztülvitele, illetőleg a szőlőfűrtök leszedése igen nagy körültekintést igényel, mert a beszállított anyagtól függ a készitendő bor minősége.

Hogy mikor kezdjük el a szüretet, arra általános szabályt megállapítani lehetetlen. A szerint, a mint koraiak vagy későiek a fajok, a leszedés is korábban vagy későbbben történik.

A bihari gazdának ugyan kevés gondja volt a fentebbi fontos körülményre. Összeült a bölcs tanács, megittak egy pár liter vinkót és kimentek a hegybe, tenyerére tett az esküdt uram

lág megvetette, elütte volna; ha kitagadta volna ég, föld: csak az a hűtlen, az a csalfa szerető ne tagadta volna meg; csak annak lett volna hozzá még egy szava, egy mosolya, csak egyetlen csókja még — s örömet adta volna becsülete mellé még életét is . . .

Még néhány nap előtt az övé volt. Ajkaján, keble keblén pihent, ígért szerelmet hűséget . . . s most? . . . megcsalva, elhagyva őt, ott pihen más leány keblén, annak adja mosolyát csókját és szerelmét. Verje meg érte az Isten! — Sójajtot szomoruan, s két kezébe hajtva szép fejét; nézte némán szóltan a tova hőmpölygő habokat

A tulsó parton hazatérő nyáj kolompja szólt dallamos furulya hangtól kísérvé. At-át csapta a szellő a hangokat s a sűrű fűzesben megütközve viszhangzottak újra. Mintha azok is csak az ő szegényéről, az ő gyalázatáról szóltak volna . . .

Nem, nem . . . Ne mondja ő neki szemébe senki, hogy ő bűnös, hogy ő meg van gyalázva, hogy ő szeretője volt annak a legénynek a ki most megcsalva elhagyta őt, kaczagja neveti az ő szegyenét, gyalázatát — más leány karjába.

Majd ott lent, ott a hol az ezüstös fodru szőke habok olyan lágyan, halkan susognak, majd ott lent azok a szőke habok eltakarják az ő szegyenét, gyalázatát . . . S akkor nem lesz a ki kikaczagja, — gunyolja az ő boldogtalanságát . . .

*

Ott, a hol azok a szőke fodru ezüstös habok olyan lágyan, halkan suttogva hőmpölygőnek alá virágos medrökben, ott a sűrű fűzes alatt találtak meg másnap Molnár Piroskát. Egy mélyen a vibe hajló szomorú fű ágában volt fel akadva.

Meg volt halva.

napokban az a kereskedelmi végett meg-

újvári püspök. hogy Lucaciú kihallgatást kért k azonban nem omlyói vikárius pök és Lucaciú abban, a lacfalusi sei miatt nem il tett kísérlet nyit, hogy Lu- nál abban, — neki fog iga-

ak volt. A régi folytak le, az elve lesznek — kézésekkel. Ha mol régen, akkor : meg fogjuk semmibe sem

olsó kapavágás- nkáját, helyébe a szüret. Mert szó valódi ér- ság, mulatozás- fő a feje a sok ze tisztogatás, ekedés is képzik

letőleg a szőlő- tekintést igényel, igit a készitendő

szüretet, arra ál- lehetetlen. A ésőiek a fajok, a ben történik.

kevés gondja volt Összeült a bölcs inkót és kimen- z esküdt uram

a kitagadta volna a csalfa szerető nak lett volna ya, csak egyetlen volna becsülete

ővé volt. Ajka- szerelmet hűsé- hgyva őt, ott k adja mosolyát érte az Isten! ezébe hajtvá szép ova hőmpolygó

nyáj kolompja kísérve. At-át sűrű füzesben . Mintha azok is alázatáról szóltak

a ő neki szemé- ő meg van gya- nak a legénynek őt, kaczagja ne- — más leány

z ezüstös fodru nalkan susognak. ok eltakarják az s akkor nem lesz ő boldogtalan-

odru ezüstös ha- gva hőmpolygó- a sűrű füzes nár Pirost. Egy űz ágában volt

is, a bíró uram is, no meg a kisbíró uram is egy-egy szem szőlőt, a másik tenyerükkel jót ütöttek a szőlőszemre és ha véletlenül széttört a szem, ismét visszatérték s kedélyes borozgatás közben kitűzték a szüret idejét — persze idő előtt; ilyen volt a szüret idejének meghatározása.

Ma már az ilyféle meghatározások megszűntek, megszüntette őket a — filloxera.

Ezek szerint tehát azt hiszem nem szükséges bővebben fejtegetni, hogy mennél édesebb — tehát érettebb — valamely szőlő annál finomabb, erősebb bor készíthető belőle.

Ez azonban nem általános szabály, mert minden vidék egy külön s a másiktól sokban eltérő elvet követ, nevezetesen:

— Ott, hol könnyű, savanykás borokat termeltek s ezek jó piacot biztosítottak maguknak, nem lehet túlni hagyni — a szőlőt, mert igaz, hogy minőségre jobb, — de mennyiségre kevesebb bort fogunk kapni s a kettő közötti — ekképen keletkezett — áremelkedés soha nem lesz arányos.

— Határozottan hibás volna pl. a kék fajoknál (oportó, burgondi, carbenet) a túlerést bevarni, mivel ezek kivált savtartalomban ugys szükölködnek s ha csakugyan bevarnók a teljes beeredés, valamint sok más borbetegségnek.

Hogy tehát mikor szüreteljünk, arra nézve jelenleg — a következő szabályokat állíthatjuk fel:

Ha könnyű, savanykás asztali borok előállítására fektetjük a fősúlyt, akkor addig hagyhatjuk a fürtöket a tőkén, míg bennük átlag 20 százalék cukortartalom nem fejlődött. (A cukortartalom meghatározása a fürtöknel a tőkén úgy történik, hogy minden héten egy pár fürtöt levéve, kézi sajtón, — vagy kendőbe kötve kinyomjuk s a nyert levett mustmértővel meghatározzuk.)

Nehezebb peccenyeborok előállítása végett addig tartjuk a tőkén a szőlőt, míg az időjárás nem akadályoz a szüretelésben.

Aszúképzésnél addig maradhatnak a fürtök a tőkén, míg a felső 1—2 gerezdje meg nem hópded.

Ha vörös aszút akarunk előállítani, akkor addig hagyhatjuk a fürtöket a tőkén, míg mind meg nem aszott. Hazai vagy külföldi kék szőlő-fajoknál (oportónál) nem szabad 24 százaléknyi cukortartalommal felül emelkedni hagyni a cukortartalmat, hanem előbb le kell szedni. Ebből

Tulajdon édes apja, az öreg Molnár gazda talált rá. Dolgára indulván a malomba, utja a füzes alatt vezette el. A parton egy piros kendőt talált. Leányánál látta azt sokszor; megismerte. A hűlen szerető, a csalfa szívű legény adta azt — mint leánya mondá — jegybe a mikor még el nem hagyta, meg [nem csalta; a mikor még az ő egyetlen leánya a szeme fénye volt. De a bűnéért elűzte, megtagadta tulajdon gyermekét. S most, az az elzülött egyetlen gyermek, az a bűnös szerető ott volt lent a szőke habokban.

Az öreg Molnár gazda csak nézte-nézte azt a sápadt, halovány halottat s komoran csak annyit dűnyögött: szerencsétlen gyermek!

Másnap eltemette. Ott volt Sz...nek egész lakossága, — csak Bíró Pista nem. A korcsmában mulatott akkor is. A cigányok huzták ő meg járta szilajon. féktelenül, szeretőjével a korcsmásné bogár szemű leányával. S midőn már felhevite a bor mómora, a táncz heve; dalolta széles jó kedvében, — a cigányok meg huzták:

„Vékony deszka kerítés,
Atlátszik az ölelés...
Ölelj rózsám kedvedre,
Nem válik szégyenedre.“

De egyszerre mintha csak kedvét vágták volna megálta a nóta ajkán oda kiáltott a cigányoknak harsányul: „Ne tovább!“

S mintha furiák üzték volna, kirohant az ajtón, ott hagyva a jó bort, szép lányt és cigányt.

Azóta senki sem látta Bíró Pistát a környéken.

Herke Mihály.

aszut készíteni, a minőség kockázatása nélkül, nem szabad.

Franciaországban s a Rajna mellékén nem szüretelnek egyszerre le minden termést, hanem több ízben s mindig csak a teljesen érett fürtöket szedik le s csak az utolsó szüret alkalmával szedik le a hátra maradt fürtöket. Ugyancsak — már ahol kivihető — szép, derült időben szüreteljünk; a francziák azt tartják, hogy míg a harmat reggel fel nem szikkad, addig feketét, a harmat felszállta után pedig a fehér fürtöket jó szüretelni. A válogatás, mint igen szükséges munka soh'sem hagyandó figyelmen kívül. A szüretelőnek pedig munkaközben ne hagyjunk semmifélt; kenyeret, tésztaféléket magukkal vinni és enni először, mert a munkaidőt pazarolják, másodsor, mert a beszürendő bor minőségére az idegen anyagok kártékonyvá válhatnak s ha esznek a szőlőszedés közben, ott a legszebb fürtöket valogatják ki s ha nem is eszik meg azokat, de mindegyikbe beleharapnak, a mi — ingus tieuse. Külföldön a szüretelőknél egyáltalán tiltva van a szőlővadás a szüretelő népségnek és kárpótlás e helyett néhány krral többet kapnak. — Nálunk azt mondanák erre, hogy „nyomatatólónak nem kötik be a száját.“

— th. —

Könyvtár és muzeum.

Debreczen, okt. 12.

Tehát a debreczeni egyetem eszméjének magva immár nemcsak elvetve van, de jó talajba hullva, gyökeret vert s remélhetőleg sudarba szökik és gyümölcsözni, virágozni fog.

Legyen elismerés Debreczen város hatóságának és az ev. ref. egyháznak, az ók példás áldozatkészsége fogja ezt lehetővé tenni s mi hiszszük, hogy a már megajánlott 250 ezer forintot kívül összehozzák az eszme lelkes bajnokai a még szükséges összeget.

Mondják, hogy számítanak valami vagyonos polgár fejedelmi alapítványára is; hát ez igen szép lesz, hogy ha beválik igaznak, ámbár ugy veszzük észre, hogy erőltetett az a dolog, mert a fejedelmi ajándékozásnak csak füstje van és lánja — sajnos! — nincs. Talán nem is lesz.

No de ez a legkisebb baj s ha nem ilyen fejedelmi, de kisebb és sűrűbb adakozásra, alapítványtételre lehet kilátás s ezeket felhasználják majd az intézők, — de nincs most mit számítani rájuk.

Annyi tény, hogy a milleniumi ünnepre meg lesz alkotva a debreczeni egyetem, már t. i. egyelőre abban az alakjában, a melynek mi voltunk a szószólói, vagyis fejleszteni fogják a jogi és theologiai fakultásokat és szervezik a bölcsészeti szakot az annyira kívánatos ev. ref. tanár-képző intézettel.

És ezekre nagy szükség is volt; hiszen a theologiai tanszakon a hallgatók létszáma aggasztón megcsappant, okleveles ev. ref. tanárt pedig alig lehet kapni s legtöbbször az áttértekhez kell fordulni.

A midőn tehát ismételve azon szép reménynek adunk kifejezést, hogy 3 év múlva a fentiek meg lesznek, aggódva kérdezzük a könyvtár és a muzeum sorsát, mert ezek lesznek az ev. ref. tudományos képzés leghatalmasabb tényezői.

A kik ismerik az egyetemi oktatás mai alakját, azok jól tudják, hogy könyvtár és muzeum nélkül nincs tudományos képzettség, mert a mit a tanárok előadhatnak az édes kevés s a hallgatók erősen rávannak utalva arra, hogy a könyvtárban és muzeumban sokszorosítsák, tőkéltesítsék ismereteiket.

Vajjon lehet-e ezt a főiskolai könyvtárral és a muzeummal elérni.

A könyvtárról tudjuk, hogy abban van vagy 60—70 ezer munka, de egyik fiatal tudósunktól halljuk, hogy az nem is annyira könyvtár mint m u z e u m, azaz ritka könyvek gyűjteménye, a mi persze nem volna baj, ha egyéb-kép megfelelő lenne az igényeknek.

Ugy tudjuk ezer forintot fordít az egyházkerület a könyvtárra évente, hát ez nem megvetendő összeg, ha minden évben kiadatik és rendszerűen gazdagítják belőle; de szerintünk ideje lenne, ha egy szakértő bizottság átnézné s a szükséges irányu fejlesztési tervet kidolgozná a könyvtár javára.

Nagy vívmánynak tekintettük, hogy a hozzá-

férhetetlen főiskolai könyvtár a nyilvános olvasóterem megnyitásával annyira a mennyire hozzáférhetővé tétetett; ám de ez is édes kevés még.

Óhajtható volna, ha minden nap, vasárnap is nyitva lenne az olvasóterem, ha lehető lenne azonnal bármunkához hozzájutni.

Őszintén sajnáljuk, hogy az idén nem kért a főiskola az olvasóterem szükségleteire a város-tól segélyt; hisz az a 2—300 forint is sokat tehetett volna.

Azt már nem tudjuk, hogy a muzeum gyarapítására évenként mennyi fordítatik, de azt tudjuk, hogy az is alig hozzáférhető.

Hogy a tanításnál használják, azt hiszszük vagy gondoljuk, mert a mi időnkben, ezelőtt 20 évvel nem gondoltunk azzal, hogy az állattant tanulva a muzeumba is ellátogassunk. Különben is oly ritkán volt nyitva és oly zavar volt, hogy ott a spirituszba tett csoda-bogarakat bámultuk csak, nem lévén semmi és senki, a mi vagy a ki utba igazított volna bennünket.

Elhiszszük, hogy azóta javultak a viszonyok e tekintetben is, mert hiszen ma már több teremben van az elhelyezve s mi csak azt óhajtuk, hogy állandóan hozzáférhetővé tétessék ugy a tanuló ifjúság, mint a tanulni vágyó közönség számára.

A városi segélyt a lehetőségig igénybe kell venni s Debreczen város határtalan áldozatkészségénél nem fog a kérelem süket fülekre találni.

Jobb lett volna a Ferencz József ismert városi alapítványból is azt a 300 forintot, a mit népkönyvtárra (!) akarnak adni, a főiskolának juttatni, hogy a főiskolai könyvtár és a muzeum a lehetőségig tőkéltesítsék.

Az a népkönyvtár igen jó falura, de nem ily nagy városba s ezen az uton és módon évtizedek kellene, a míg vele valami csekély eredmény elérhető lesz.

Mit milyen irányba kellene terelni, hogy a könyvtár és muzeum fejlesztessék, hogy rendeltetések komoly céljának minél jobban megfeleljen, azt nem szándékunk itt szellőztetni ez alkalomból; jelenleg csak reájuk akartuk a figyelmet terelni, hogy ezekkel is számoljunk, ha már a debreczeni egyetemből valami leend.

C.

Irodalom.

* **Negyvenezer mértföld vitorlával és gözzel.** Ily cím alatt diszes illusztrált mű jelenik meg dr. Gáspár Ferencz m. kir. honvéd ezred-orvostól, a kinek neve olvasóink előtt már rég ismeretes s a kitől mai számunk is közel egy érdekes khinai tárczát. Gáspár mint korvettorvos szolgált haditengerészetünknel s a „Zrinyi“ korvett nagy keletázsiai utjában résztvevén, ez alkalommal rendkívül sok feljegyzéssel s igen becses képgyűjteménnyel tért haza. Bájós utleírásából és tengerészeti képeiből lapunk olvasói sokat ismernek. Most az egészet egy könyv keretébe dolgozta föl s a magával hozott fénykép-gyűjteménnyel ellátva Szegeden Bába Sándornál adja ki. Első eset, hogy egy vidéki kiadónk hasonló diszmű kiadásával megpróbálkozik. A könyv voltaképen három részből fog állani. Az első rész haditengerészetünket ismerteti meg minden ágában, vonzó tárcza-képek alakjában. Ez az egész szolgálatot s a tengerész-életet felöleli. A második rész különálló utleírás tartalmaz, kezdve Corfun át a görög szigeten, Görögországon, az ázsiai partokon, Suezén, a Vöröstengeren, az indiai tengeren (Ceylon, Singapore), azután Hong-Kongban, Cantonban, Coreában, Khinában, még pedig egészen Nankingig s a kelet-khinai kikötőkig. A harmadik rész önálló epizódokból fog állani, a melyekről olvasóinknak elég tájékozásuk van Gáspár tárczáiból. A fényképnymású illusztrációk tájképeken kívül főleg a tengerészeti életből s az indiai és a khinai életből vannak véve és a kibocsátott program tanúsága szerint jól sikerültek. A könyv 40 iv terjedelmű lesz s karácsonyra fog megjelenni. Az előjegyzések Bába Sándor kiadóhoz Szegedre küldendők okt. 15-ig. Bizvást állíthatni, hogy ehhez hasonló becses utleírás irodalmunkban még nem jelent meg. — Főlem-litjük egyuttal azt is, hogy a munka legelső elő-fizetői közt volt József főherczeg is, a ki mindjárt 5 példányt rendelt meg a műből.

Különlék.

* **A spiritizmus hazája.** Milanóból írják, hogy ott ismét lábra kapott a spiritizmus. Néhány tudós, köztük Lombroso, Schiaparelli és Broffenio, egy Eusepia Paladino nevű mediummal tett kísérleteket, a melyek Lombroso kijelentése szerint meglepő eredményre vezettek. A sajtó egy része azonban agyafurt csalásnak nyilvánította a tudósok kísérletét. A Corriere della Sera 3000 franknyi fogadást ajánlott, hogy a mediumot a tudósokkal együtt le fogja alézni. Milanóban most nagy érdeklődéssel várják az ügy további fejlődését.

* **Kossuth Lajos egészségéről** a Turinból érkező magánlevelek rendkívül megnyugtató és örvendetes híreket jelentenek. Ugyanis, mint értesülünk Ruttkayné csak tegnap tudatta budapesti rokonaival, hogy Kossuth Lajos egészsége a kilenczvenedik születésnap óta állandóan kitűnő s orvosát a Kossuth egészsége felett mindig hiven és nagy gonddal őrködő dr. Bassot szintén meglepte, hogy a számtalan üdvözlés, a látogatások és óvácziók egyáltalán nem ártottak a nagy hazafi egészségének sőt felvillanyozták kedélyét. Mint halljuk, gróf Károlyi Gábor csak tegnap kapott levelet dr. Bassotól, melyben szintén a legnagyobb mértékben örvendetes hírek olvashatók Kossuthról. E levél szerint Kossuth kiválóan érdeklődik a fővárosban fellépett kolerajárvány iránt s értesítéseket kér a járvány állásáról.

* **Domahidy Ferencz** főispántól állásáról való lemondása alkalmából Szatmár városa tegnap bucsuzott el. A városi rendkívüli közgyűlésen a távozó főispán bejelentvén lemondását, meghatott szavakban vett búcsút a várostól. A közgyűlés a főispán érdemeit jegyzőkönyvbe foglalta. Délután egy órakor a „Társaskör“ nagytermében diszebéd volt, este pedig a távozó főispán tiszteletére diszes lampion menettel a dalgyesület szerenádot adott.

* **Százhusz kis koporsó.** Mig a főváros a kolerától remeg, addig a vidéken más járványok pusztítanak. Így Györkönyben, Tolnamegyében, a difteritisz eddig már mintegy 120 gyermeket ölt meg, akiknek legnagyobb része iskolába járt. — Kis-Vejkén, ugyancsak Tolnamegyében, pedig járványszerűleg lépett fel a hökhorut és a toroklob. A hatóságok mindent elkövetnek, hogy a járvány terjedését elfojtsák.

* **Feleség-rabló.** Kancsák Mihály uram muzslai földműves honpolgár boldog életet élt élete párjával teljes 20 esztendőn keresztül. Kancsák Mihály 20 év alatt egyszer sem verte meg hitese feleségét; a feleség nem rakott szarvakat élete párjának és így egyiknek sem volt panasza a másikra. Történt a hogy történt, de a boldog életet fenekestül felforgatta Zalaba János odavaló földműves, a ki egy szép napon Kancsák Mihály uram feleségét magához edesgette és a saját feleségét a háztól legott elkergette, kijelentvén feleségének, hogy halálra lesz, ha valakinek elárulja, hogy Mihály gazda felesége nála van. A szegény feleség elhagyta a házat és néma lett, mint a hal. Ettől kezdve senki sem tudta, hogy Kancsákné asszonyom hová lett. A megrablolt férj mindenfelé kereste az „annyukomat“, de nem talált reá. A feleség-rabló egy holdvilágos éjjel belogott, a becses portékát kocsihára tette és eltávozott Muzslára, — magával vivén Mihály gazda feleségét és élte vele világát. Az elrabolt feleség végre megmenekült Zalaba János karmai közül és visszament az ő bánatos férjéhez. — A rabló is visszavetődött falujába azzal az elhatározással, hogy ha Kancsákné a vele való együttlétét visszautasítja, megöli. Az anyukom mindent megvalótt az apjuknak, az apjuk megbocsájtott, de Zalaba nem bocsájtott meg a megtért asszonynak és a mint vele a határban találkozott, revolverével többször realótt és súlyosan megsebesítette, fejét a revolver agyával össze-vissza törte és orrahegyét leharapta. A gyilkost a rendőrség elfogta az áldozatot pedig az esztergomi kórházba szállították, hol az oratlan asszony nagy kínjai közepette is folyton azt hajtogatja, hogy férje jobban vigyázhatott volna.

* **Furcsa per.** A londoni állatkertben történt, hogy az elefánt, melyen a gyermeket nyargalni szoktak, elkapta egy hölgy erszényét és lenyelte. Minthogy hat arany volt az erszényben, hánytatott adtak be az elefántnak, de csak két arany és az erszény néhány rongya jött

napvilágra. A károsult hölgy most négy arany erejéig pert indított az állatkert igazgatósága ellen.

A mult.

Nyaranta, mikor rendesen visszatérek a kies mezővároskába, melyben a gyermekkor idejét töltém, az igaz és élénk örömet, — mit kedveseim látása okoz, csakhamar valami saját-szerű érzés váltja fel, a melyről sohasem tudok magamnak teljesen számot adni.

Edes anyám naiv örömmel mutatja vete-ményes kertjét, mint ezt gyermekkoromban is tévé s tekintetem az ő drága homlokára téved, — melyre, sajnos, mély barázdákat szántott az idő.

„A föld haladás“, hangzik ilyenkor ajkairól „az dusan megfizet a fáradságért, a melyet reá fordítunk.“ Azután reám néz, felém hajol, megcsókolja homlokomat és szinte érzem, hogy a jó lélek most azon tündöklik: szeretem-e őt még most is oly gyengéden, — mint régen te gyermekkoromban, a mikor mindig a nyomában voltam.

És lelkét megnyugtató, nem fogy ki a kérdésekből. Gondolok-e még gyakran a bájos cousine-ra, ki sok jóakarattal érdeklődik sorsom iránt.

Látnám csak, mekkora gyermekei vannak már. A nagyobbik az ősszel már gimnázista lesz s hogy milyen szép gyerek a kis Pali, szakasztott olyan, mint az édesanyja.

A kis Palira gondolva, ki az ősszel már gimnázista lesz, fejembe száll a bódító fodormentailat, a mely a virággyakról árad felém.

A kedves leányarcok, melyek egykor szívemet gyönyörködtették, eltűntek s a szép Margitról, ki legpajzánabb volt a leányok között, már nagyanyám is csak elvétve ejt egy-egy szót Gyermekkoromban, — úgy emlékszem, mindig könyezett a jószívű matrona, mikor a szép Margitról beszélt s midőn egy alkalommal kérdém tőle, hogy hol van, könyezve csak annyit mondott:

„Korán meg kellett halnia, mert nagyon — szereltem.“

Nem érttem e választ. Mielőtt a kis Palira, a leendő gimnázistára gondolok, megcsendül lágyan az estharang, s én képezetem szárnyán visszaállók életem első útjára, az ódon benzés kolostorhoz, hova jó atyám kísért el, ki gyengéd érzelmeit mindig szigorú szavak mögé rejté.

Csak midőn búcsút vettem tőle a zárda komor, boltíves folyosóján, akkor, tán életemben először reám nézett oly szeretettel, hogy kicsordult a köny szememből. Nehezen vált meg tőlem s mintha oda szegeződött volna a folyosó márványkövezetéhez, mozdulatlannal állott sokáig s mikor kezét megcsókoltam, elégedetten tekintett reámnés e szavakat mondá: „Fiam, jó légy mindig, csak így szeresz örömet szülőidnek.“ Ezzel magamra hagyott s én mintha kalapácsütések érték volna szívemet, úgy éreztem magamat, mikor a hosszú folyosó visszhangzott lép-teinek kopogásától.

Ma, mikor őszülő hajjal térek meg a szerény hajlékba, szomorú villágossággá válik lelkemben, hogy viharoktól tépett szívem künn az életben soha sem talált még ily szeretetre, a melyre most, hosszú évek után szinte méltatlannak érzem magamat.

Gyermekéim emlékeiről szólván, önkéntelenül is egy képre gondolok, a mely, úgy látszik régóta kísér már az életben. Ez a kép pedig nem a gyermekévek idejéből való. — Rég tul voltam az ifjúság édes ábrándjain, midőn először láttam és sohasem hittem volna, hogy nem fogom elfelejteni.

Most is rá tekint szelid galambszemeivel. Látom a halovány, érdekes arcot, mely örökre talány maradt előttem; látom a hosszukás, hófehér kezét, melyet oly sokszor nyújtott barátságosan felém és a eperajkakat, melyeket, fájdalom, az én ajkamat nem érinthettek soha. És miért tagadnám, lágy, szinte siró hangulat vesz erőt, valahányszor e képre gondolok, annak a hölgynek a képre, kit világeletemben legigazabban és legtisztában szerettem . . .

Szereltem . . . füst és hamu, mondja a szkeptikus olvasó. Csak félig van igaza. Elham-

vadnak érzelmeink, úgy lehet, de nem egészen. Szikra lappang az igaz érzés hamvai alatt s ha a szikra kigyul, a felcsapó láng, úgy érezzük, még mindig égeti szívünket.

Dr. Z. B.

Elment . . .

Elment . . . Itt hagyott . . . Oh hisz még csak egy éve s már is itt hagyott . . . Nincs talán elég angyal! De micsoda angyal lesz belőle! Szelidség angyala? Igazán mily szelid is volt, mint a galamb! Jótékony, kedvesség vagy miféle angyal lesz! Szépség-e! Szép volt . . . Ah de mostanában . . . nem . . . so-vány kezei, szenvedő, sápadt viasz arcza, hisz már rég élőhalott volt. Mily szomorúan mosolygott, midőn a jövő tavaszi pompás időkről beszélgettem előtte . . . Sejtette talán . . . A nagy betegek látnokok, látnak a messze jövőbe s biztosan látnak . . . Ritka a csalódás . . . Nem sirt, nem könyörgött, pedig az utolsó percig öntudatlan volt, csak nézett, nézett végtelen szomorúan rám s csak annyit mondott: Jenő, csak egy évig ne, azután tedd, én kérek . . . Akkor lehunyta azt a két megtört szemet s nem érzett többé semmi szenvedést, oly megdicsőült mosoly derengett sápadt arczán . . .

Mikor kivitték s visszatértem, oly üres, oly szomorú volt minden, kétszeresen üres, a másik is elment; de az nem sápadt, szép, végtelen szép . . . Megigérte, hogy vissza fog térni nem sokára, talán ma, talán holnap, hiszen már azóta két hónap telt el . . . De mi az! Kocsi állott meg, talán ő . . . Ah, kopogás a tornáczon, ő az . . .

Gyorsan zsebébe rejtette a kezében tartott arczképet s zavarodottan ugrott fel. Az ajtó felnyit, de csalódott, a levélhordó lépett be s egy levelet adott át. Ez az ő írása . . . Remegve bontotta fel . . . A sorok tánczoltak lázas szeméi előtt . . . a gömbölyű betűk mindegyike mögöl pajzán, barna piros arczát vélte előkandikálni. Mit is irt?

Kedves Jenő! Holnap reggel legyen szives az állomáshoz kocsival jönni. Anna.

Tehát itt lesz . . . Itt két hónap után végre. De hozzuk rendbe a szobát. Nézzük a salont . . . A himző ráma, a mint a szegény megboldogult utoljára itt ült . . . Tegyük el, nehogy ezt a másikat reá emlékeztesse, még rossz hatással lesz reá. Mily ostoba foglalkozás is az a himzés, öltöget, öltöget s végre lesz egy oly valami, mely kevéssel több a semminél. Igazán nevelés. Ezek a virágok is oly sárgák, oly halott színűek, ő így szerette; de ez a másik, pedig testvére, csak a piros, a kék virágot szereti . . . Oly csuf is ez a halálvirág . . .

Ejh, ki velők. Sok, sok minden van itt, a mit ő szeretett s ez nem szeret. De majd ő rendezze be, az az egy év! . . .

Itt vagy valahára, te csuf, rossz leány, úgy megvárakoztatod az embert, minden nap lestelek. No de csak hogy itt vagy már!!

Kedves Jenő, hát a szegény Emma arczképe hová lett íróasztalodról?

Hát tudod Annácska, a por itt nagyon lepte s nincs, ki letörölgesse, mióta az ő gondos kezeckéi örökre elpihentek, s eltettem asztalom fiókjába, hogy legalább ezen egy emléket épségben megőrizhessem, — szólt a férfiu.

Hát azok a sárga virágok, meg a himző-ráma?

Tudtam, hogy rossz hatással lennének reád s kivettem őket.

De hisz annyi minden, annyi minden van itt, mi ő rá emlékeztet, máskülönben köszönöm szives figyelmedet.

A férfi hevesen ragadja meg a nő kezét s leülnek egy kerevetre s beszélnek sok-sok mindent a multról, jelenről s jövőről mint volt, mint van, mint lesz. Szép fellegrák épülnek. Azok a pompás tavaszi napok. Ez nem mosolygott reá szomorúan s inkább vigan tapsolt rózsaszín kis tenyereivel. Mennyivel jobb azt hallgatni. Ennek az arcza oly piros, rózsás. Kezei oly puhák, míg amazéi oly soványak voltak. Beszélgetnek, suttognak édesen boldogan, feledve mindent, mindent a világon, már eltölt a délelőtt, a dél is s mégis foly a beszéd. Hova eljutottak már Olaszország csodás ege alatt. Róma,

Nápoly, Velence műremekei között. A troubadurok dalos hazájában. Svájc hegy-óriásai között. Anglia ködös földjein De egyszerre felnylik az ajtó s belép rajta a szakácsnő, jelenteni az ebédet.

Ah, a hetedik égből nem lehetne olyat zuhanni, mint a ragyogó képekből a rideg valóra ébredni; mindez csak egy év vagy talán még több idő múlva lehet meg. A férfi kezei görcsösen szorulnak ököbe, szemöldei idegesen rángatóznak a nő kezét, izzó szeméit mereven szegzi arra a szép arcra, melynek tulajdonosnéja szinte ijedve húzódik tőle s majd elnyeli lázas tekintetével, mely szép is. Majd feltűnik előtte annak a másikkal kiszívott viasz fényű arcza, a mint a ravatalon feküdt; de az a mosoly, a mit akkor oly dicsőültnak, oly mártyr szívűnek tartott, most egy Medusa fő torz kacagásává válik előtte. Dühösen ugrik előre, hogy elűzze a visiót. De azt mindig látja, mintha gunyolón, kárörvendően mosolyogna, látva kínos helyzetét. Majd magához jön, kezeivel végig simítja homlokát s fájdalmasan, panaszosan kiált fel:

„Ah be ostobák is azok a haldoklók!...”
Pákozdy András.

N A P I H Í R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepe
kon d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.
Museum a kollegiumban a közönség számára nyit
va van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.
Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyit
pénteken 11-től 12-ig.
Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug.
1-ig zárva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d.
u. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatali és az íratási
nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és ün
neppnap d. e. 10—11 óra közt.

— **A debreczeni új törvényszéki elnök.**
Jelenffy Kornél távozása óta, az új törvényszéki elnök kinevezésére nézve megeredtek a kombinációk. Lapunk egyedül állott, mely ez alól a kombináció alól kivonta magát. Pár nappal ezelőtt azonban közöltük, hogy a debreczeni kir. törvényszék elnökévé, a máramaros-szigeti ügyészség vezetője: Igyártó Sándor kir. ügyész fog kinevezetni, a kinek kinevezetése — mint ugyancsak akkor jeleztük — a minisztertanácsban keresztül ment s csak királyi kézjegyet igényel. Ezt az egyetlen kombinációt megerősíti a hivatalos lap tegnapi száma, a mely már a királyi kinevezést közli. E szerint a debreczeni kir. törvényszék új elnökévé Igyártó Sándor kir. ügyész neveztetett ki. Örömmel üdvözljük az új törvényszéki elnököt, a ki gyors haladásában; — fiatal kora daczára — kiérdemelte magának ezt a kétségtelenül szép s magas pozíciót.

— **A szegény- és dologház ügyében** a legszorgalmasabb munka folyik. A dologház előterjesztésén, annak szabályzatán Vecsey Imre polgármesteri titkár dolgozik s már a legközelebbi ülésén a bizottság előtt tárgyalás alá is jön. A koldulás rendezését, illetve eltörlését célzó szegény- és dologház ügyében tett minden intézkedést, megbeszélést vagy határozatot az ügy kétségtelenül humánus, üdvös, de különösen közérdekű voltánál fogva, kíváncsi érdeklődéssel figyeli a város közönsége. A dologház alapját képező szabályzat tárgyalását pedig már a napokban megkezdte a szűkebb körű bizottság.

— **A kerületi betegsegélyező pénztár** alapszabálya a miniszter jóváhagyási záradékával ellátva már visszaérkezett. Debreczen város tanácsa ezt kiadja a rendőrfőkapitányságnak, melynek felügyelete mellett a pénztár igazgatósága szerveztetett. Ezután a kerületi betegsegélyező pénztár megkezdte működését.

— **Ahol sertések voltak.** A rendőrkapitány még a vásár kezdete előtt kiadta rendeletét, hogy azok a házak, a hol az udvarban a sertésvásár tartama alatt sertések voltak, figyelemmel kísérendők. A vásárlafolyása után azonnal jelentették a főkapitánynak s közel negyvenre ug az ilyen házak száma. A főkapitány most újabb szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy

mindezek a házak udvarai teljesen kitisztítsanak, dezinficiáltassanak. Felelősen említenünk is, hogy a mulasztás rendőri büntetést von maga után.

— **A közegészségügyi állapot Debreczenben.** Senkit, talán semmi sem érdekel jobban ez időszert városunkban, a járványos hírekkel agyonzaklatott közönség körében, mint városunk közönségének egészségügyi állapotát. Örömmel konstatáljuk, hogy a hivatalos jelentésekből levont konzekvenciája a város tisztifőorvosának az, hogy az egészségügyi állapot ebben az egész esztendőben, annak egyetlen havában sem volt annyira s olyan kedvező, mint éppen most. A betegedések száma aránytalanul csekély, hasonlítva az előbbi hónapokéhoz. Ilyen viszonyok és körülmények között tehát méltán lehet nyugodt a város közönsége s a város szerte kavargó alapítalm rémhírekkel szemben nincs oka veszélytől tartani. A hatóság és annak utasításához képest a rendőrség a legszélesebb körű óvintézkedéseket tette meg. A város külső utcáit éppen most tisztítják. Karholos az egész város. Az ilyen intézkedésekkel szemben felfújt rémhíreket el nem hisz, el nem hihet a közönség. Egyben pedig felemlítjük azt, hogy a kinek tisztaságra, vagy tisztálanságra vonatkozó megjegyzése van, forduljon egyenest a főkapitánysághoz, aki ilyen esetekben és körülmények között nemcsak megszívleli, de szívesen is veszi a jelentéseket és gyors intézkedéssel gátat is vett a további rendellenességnek.

— **Galicziai katonák Debreczenben.** Tegnap este a Galicziában állomásozó 16. huszárezredből szabadságot katonák közül harminczhat érkezett Debreczenbe. Erről a hatóság és a rendőrség az illetékes katonai parancsnokság által értesítetett. Nehogy azonban a galicziai kolerás hírekkel szemben bármilyen gyanus eset előfordulásakor az ide érkezett katonákra vagy éppen a hatóságra szálljon teletelőség, — erélyes intézkedést fogantatosítottak. A megérkezett harminczhat katonák közül tizenhatot a transportházban, huszat pedig a barakkban, tehát mind megannyit a városon kívül szállásolták el. Őt napig vesztegárban megfigyelés alatt állanak. A város tisztifőorvosa ma délelőtt már megvizsgálta őket, de mind megannyit egészségeseknek találta.

— **Csizmadiák és a rendőrök.** Egy jó csoport csizmadia mesterember tegnap éjjel roppant vig napot csinált magának s későn éjjel, kevés két óra előtt, ugyancsak hatalmas gajdolásal és lármával vonultak végig az utcákon. A gondatlanul élvezők elé azonban két rendőr állott, a kik csendre intették a békés polgárok nyugalmát zavaró csizmadiákat. Erre aztán egyikük előugrott, megtámadta a rendőrt, hogy mi jogon meri őket és őt a háztulajdonost megszólítani, csendre inteni? Hát hiszen majd megváltik kinek volt igazsága, a csizmadiáknak, vagy a rendőröknek-e? Annyi azonban bizonyos, hogy az utóbbiaknak még a csizmadiák is engedelmességgel tartoznak. A csendzavarásról szóló jelentés különben a rendőrségnél fekszik.

— **Gyanus betegedés.** Tegnapelőtt Balogh Józsefnek, a Bika szálloda csaposának 4 éves kis leánya hirtelen megbetegedett s az orvos kolera gyanus tüneteket észlelt rajta. A gyermek tegnap este meghalt s ma korán reggel, hogy a betegedés és halálozás okát kétségtelenül megállapítsák, a gyermeket felboncolták. A boncolást a nagyvárudtczai halottas kamrában a város tisztifőorvosa Sárváry Gyula dr. végezte, a második kerületi rendőrkapitányság kiküldötte, Erdélyi István fogalmazó jelenlétében. A boncolásot végző főorvos megállapította, hogy a halálozás oka nem kolera, — hanem tüdőlob volt. Most már az a kényes kérdés merül fel, hogy annak az orvosnak, ki kolera-gyanus tüneteket észlelt a beteg gyermekben, nem segített-e a diagnózis megállapításánál az érthető igazatosság a mai viszonyok között; de az a kérdés is, hogy a boncoló főorvos, csak azért, hogy a lakosságot

megnyugtassa, nem-e, merő jóindulatból, konstataulta a tüdőlob „ismérveit” (a hogy Bugát Pál a symptomákat megmagyaráította) a halál okául. — Mert a két morleus között olyan lényeges az eltérés, hogy mind a két kérdést megoldatlanul, nyitva kell hagynunk. — Addig is azonban, míg a szakszerű felvilágosítást megkapjuk, teljes bizalommal és a közjó érdekében arra kérjük az orvos urakat, hogy amennyire azt a tudomány megállapítani képes, se ok nélkül való megnyugtatóssággal, se tulbuzgó diagnosztizálással a lakosság kedélyét akármily irányu hullámba is hozzák. Ez a két eltérő vélemény nagyon alkalmas arra, hogy nyugtalanságot idézzen elő.

— **A vasuton talált tárgyak,** vagy a meleyeket az utasok a debreczeni induló házban hagytak el s azok által három hónapon belül nem igényeltettek, a vasuti üzletvezetőség felhívására elárverezik. Erről Debreczen város hatóságát értesítették, amely képviselőjét az árverésre a hó 17-ére ki is küldi. A vasuton talált tárgyak már régebbi darabok, de akad közöttük sok használni való darab is. A befolyó pénzösszeget a város szegényalapjához csatolják.

— **Vége a vásárnak.** A Dienes napi országos vásárnak vége. A vásártér tegnap késő este valóságos romvárrá omlott össze. Bontottak, rakodtak és hurczolkodtak mindenfelé. Csak a komediák előtt volt még kíváncsian érdeklődő publikum, a mely az utolsó perczig, ajtócsukásig ott ögyelgett. Az országos vásár élénk forgalmat idézett elő. Vidékiek nagy számmal jöttek Debreczenbe és sem a keresletben, sem a kínálatban nem volt hiány.

— **Halálozás.** Egy fiatal tizenhatsz éves leány, legszebb korában, akkor, midőn menyasszony volt, hunyt el. A családot mélyen súlyító csapásról a következő gyászjelentést adták ki: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk feledhetlen szeretett leányunk, testvérünk, jegyesem, illetőleg rokonunknak Macskásy Erzsikének, folyó évi október hó 10-én, reggeli 10 órakor, életének 18-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Drága halottunk földi részei f. hó 12-én, délután 3 órakor fognak a róm. kath. vallás szertartása szerint, Vendég-utca 3331. sz. házunktól a szent-Anna-utcai sirkertben örök nyugalomra tétetni. — Az engesztelő szentmiseáldozat pedig folyó hó 13-án délelőtt 9 órakor fog az egék urának bemutatni. Mely végtisztességtételre rokonainkat és ösmerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1892. október 10. Szülei: Macskásy János és neje Beőr Eszter; testvérei: Margit, Jenő és Mária; jegyese: Kiss Mihály; számos rokon és jó barátó nevében is. A temetést Dankó M. temetkezése rendezi.

— **Debreczeni híres cigány Londonban.** Megemlékeztünk már egy ízben arról, hogy milyen kitűnő sorsa van Londonban Balázs Kálmán, a volt híres debreczeni cigányprimás bandájának. Most újabb hírek érkezik róla. Szívesen látja az udvar is, a walesi herceg pedig alig adott estélyt, a melyről hiányzott volna a Balázsék cigány muzsikája. Az öreg Balázs csinos Mary-polkát is szerzett Teck Mary hercegnő tiszteletére s miután Budapesten kinyomatta és szép kötésbe tette, ünnepélyesen följajánlotta a hercegnő asszonynak. Szívesen fogadták tőle s még Viktória királynő is megdicsérte érte. Később Richmondból köszönőlevelet is kapott Teck Mary hercegnőtől. — A Balázsék bandája szeptember 18-án két utra hazafelé, ámbátor nem szívesen eresztik s váltig tartóztatják.

— **Mire nem jó a regényolvasás?** Egy nagy könyvkereskedésben a főnök rajtakapja az egyik segédet, a hogy regényt olvas a boltban, s ezért szigorúan megdorgálja. — Nem azért haragszom, mert a dolgát elhanyagolja — teszi hozzá — de maga szerencsétlen, hogy akar kiadó lenni, ha a regényeket elolvassa?

— **Az új kutak furásában** ott ahol már ezt megkezdették, mindenütt nagy publikum gyönyörködik. Valamennyi helyen vizet találtak már s most a szivattyuzás folyik. A Telegdy fürdő háta megett is megkezdették már az új kut furását. Ezen a környéken amugy is nagyon örvendezik a publikum, hogy jó vizes kutat kap — itt ugyanis a legnagyobb volt a vízszükséglet.

— **Jogos harag.** Egy ur áll a kapitány előtt, meg egy lámpagyújtogató, illetve oltogató, Az utóbbi a vádló. A vád: hogy az éjjel három óra tájban az ur kijött egy korcsmából s megverte az oltogatót.

Megverte?

— Meg.

Miért?

— Mert ő az oka, hogy nem találtam haza az éjjel.

— Hogy-hogy?

— As egész uton mindig előttem oltogatta a lámpákat.

— **Elgázolt gyermek.** Tegnap délután a Sas utcán gyors vágatva hajtott végig egy szekeres s a R o s e n b e r g Simon kávé negy éves kis leányát elgázolta. A kocsis közé vágott a lovaknak s az utána eredt rendőrök már csak a harmadik utcán érték utól. A kis gyermek sérülései nem veszélyesek. A vigyázatlan kocsis nem kerül el büntetését.

— **Tolvaj kéregető.** A csapó utcán egyik uri házhoz azzal állított be egy öreg hadházi asszony, hogy nincs neki mit enni, könyörüljenek meg rajta s adjanak neki valamit. A háziasszony megsajnálta az asszonyt s pénzt adott neki. Mivel pedig a kijáráshoz közel egy szoknya is volt fel-függesztve, a kéregető asszony szépen letalálta emelni s elment tovább kéregetni és emelgetni. Csakhogy erről a rendőrséget is értesítették, mely ma kihallgatta az időközben, elfogott, de tagadó asszonyt. Hadházi különben olyan náczióalét kapott a rendőrség, hogy ott is tolvaj hírében áll.

— **Hová lett a pénz?** A Frohner szálloda szobáinak óra, nagy nehezen gyűjtött össze magának s z á z n y o l c z v a n forintot s azt gondosan elzárva, a ládjában őrizte. Tegnap éjjel, mikor a ládjába nyult, ámulva látta, hogy a száználfelezven forintnak hűlt helye van. A pénzt bizonyára a körülményekkel ismerős egyén csusztathatta el. Az esetet káros bejelentette a rendőrségnél, mely most a tettest nyomozza.

— **Ki tanította lopni?** Csinos kis gyerekleány áll a rendőrség előtt. Sziguan, haragosan néznek rá, de azért a kis boszorkány nevet. Fehér a fogsora, piros az arca. Tizenhárom éves az egész. Lopást követett el. Büntetés alá még nem jöhet. A sententia rá: a javító intézetbe vele. Megkérdi a biztos a ki elé sajnos, sok olyan gyerek-gézunguz kerül: — Ki tanított lopni? A gyerekleány int a kezével, mintha azt akarná jelezni, hogy régen volt, midőn őt arra tanították. Azután megfelel. — Az édes anyám. De azért utána teszi: Az isten nyugosztalja.

— **A töklöpök.** A szabad ég alatt, künn a mezőn, éjszaka a pászortűz fénye és melege mellett elábrándozik, el-eltűnődik a mezők, erdők, rétek, legelők stb. fia, a pászortűz ember. Nem törődik ugyan a lét és nem lét kérdéseivel, még a világegyetem okát sem találgatja; de kalandos dolgok, tervek nem egyszer furják, szurják az oldalát. Ilyen kalandos dolgon járta az esztét az az öreg bácsi is, a ki valaminek törő a fejét ott a béréslegényekkel.

— Sütőtökre éheztem, fiuk! — szól az öreg.

— Nézzétek, mily pompás ez a parázs, hogy kiszűne itt valami jó tők, valami porhanyós, olyan, mint a gesztenye.

— Ha csak az kell — lesz bőven — felelnek a fiuk.

— Tudjátok, hogy hol van a legjobb? Ott az én szőlőm mellett, ott teremnek a legpompásabbak a szomszéd földjén.

A fiuk ravaszul hunyorítottak a pászortűz mellett s az'án töklöpásra indultak. Gazdagon felszerelve tértek zissza, s aztán sült a tők bővében. Volt jó dolga a gyomornak. Nyakig ették magukat mindnyájan.

— Már biz' én, fiuk, viszek ebből a pompás ennivalóból a leányomnak is — szól az öreg — s megtömve a zsebeit kullogott hazafelé.

Nagy volt a meglepetés, kétségbeesés és bossúság, midőn otthon ráismertek az öreg nevének kezdőbetűire a tökök héján, melyekre még kiskorukban rákalczolta a betűket. Elkeseredésben mi tdlhetett tőle? — Elment a kapitányhoz s bepanaszolta a bérés fiukat, hogy — elloptak a szőlőjéből minden sütőtököt. A kapitány kárpótlásul 15 frtot ítelt meg neki, hogy t. i. büntetésül fizessen.

— **Az utalványozott hatos.** Bánatos arczal néz le a piacz utcán egyik csatornába a nebuló egyszer aztán oda fordul a kofához: „Néni adjon ezért a hatosért szállót. Nagyt néz a néz a kofa: „Melyikért te? — „Hát a melyiket ide a csatornába ejtettem.“

— **Kvalifikálják az ember vásárt.** Így mondta ezt az a szegény paraszt ember, aki ott a hatósági fertőtlenítők munkálkodását élénk figyelemmel kísérte. A rendőrfőkapitány ez egész ember vásár területi helyének tisztítására husz utkaparót és a rendőrségnél szállásolt összes tolonczokat kirendelte. Egyben megemlítjük, hogy ahol v á s á r volt, minden helyen szintén tisztítást és alapos fertőtlenítést rendelt el a főkapitány.

— **Megcsipte.** Egy „eladó“ lép a kapitány elébe. Lehorgasztott fővel kullog utána egy legény. Nagy zavarba vannak mind a ketten.

— Megkövetem a törvénytevő urakat...

— Mi a panaszd lányom? csak mondd el bátran.

— Csukassa be kérem ezt a legényt.

— Ezt a legényt?

— Igen, ezt.

— Miért?

— Hát amé' megcsipett.

— Megcsipett? Tán csak nem haragbultette?

— Igen, nem haragbultette, csakhogy még most is itt a helye, nézze, a vállamon. — Erdemes vóna érte becsukatni.

Megvillan a legény szeme, mikor a panaszos leány válla szakértői szemlére kerül.

— Meg ám, tekintetes uram, megcsipetem, mert jussom van hozzá.

— A csipéshez?

— A csipéshe is meg máshon is.

— De halja-e, ha ilyen fájó a keze, akkor abbó semmi se lesz.

— Dehonnem rózsám, erős kéz vágja a rendet, maj nem csipek, ha csókolhatlak, gyere haza, jobb lesz.

— **Elveszett óra.** Egy uri nő dupla fedelű ezüst órát veszített el a fűvészkert utcától a K o s s u t h utcáig terjedő uton. A megtaláló ha az órát az első kerületi rendőrséghez jutatja, megérdemelt jutalomban részesíti.

— **Ne higj a cselédnek.** Váltig figyelmeztette egyik helybeli vendéglőst a felesége, hogy ne higjen a cselédjének, az bizony mégis bizott benne s tegnap [tiz ezüst forintot is rá mert bízni. Csakhogy a suhancz hetes jobbnak látta azt a pénzt mulatságba verni el, semmint gazdája utasításához képest rendeltetési helyére juttatni. A rendőrség azonban elfogta a mulató hetest s most elkapja méltó büntetését.

— **Egy segéd,** a ki jól írni és számolni tud, — alkalmazást nyer a debreczeni főtözsében.

Színház.

Debreczen, okt. 12.

Csak nagyon keveset tudunk a „S z e g é n y J o n a t h á n“ tegnapi előadásáról följegyezni. Maga az ensemble nem volt rossz; a karszemélyzet végigfujta a darabot minden fennakadás nélkül és csak a magánszereplők voltak azok, a kik mintha összebeszéltek volna arra, hogy a világról úgy ne játszanak, hogy a közönség valami nagyon megszeresse és megkivánja az operetteket. Ezért pedig a komoly muzsa nevében elismeréssel és köszönettel adózhatunk. V. M a r g ó Czéliát (Molly) és H u n y a d i t (Jonathán) mint a kik játékkal és énekükkel az est jellegét a köznapiasból kiemelni igyekeztek, ki kell vennünk a köszönetet alól. Ó r l e y Flóra Harriette-et játszotta és elegáns, sikkos volt, mint mindig; nagyon udvariasnak kell lennünk, ha énekeről is szólni akarnánk. Hiába no; nem minden tud „az idők romboló hatásának“ ellenállni. — L o c s a r e k n é kedves karrikaturát mutatott be a vén amerikai nő-diák alakjában. — S ó l y o m a Vandergold énekarthieját csak félhangon énekelte, mint szokás a próbákon; erős indiszpozícióval küzdött, a mi napok óta tartó gyöngékedésének következménye. A rendezőség az ilyeneket, tekintettel a szereplőre és a közönség jogos igényeire, máshol az előcsarnokban kifüggesztett táblán jelezni szokta. Az, hogy B a l a s s a tegnap kénytelen volt Q u i c k l i Tóbiás szerepét eljátszani, sokkal hangosabban

kiabál egy jó operett-buffó után, mint akár százszoros óhaja a színházi bizottságnak. Balassa kiváló, intelligens színész; de az ő humora nem olyan karakterrel bír, hogy operettekben burleszk-szerepekben következetesen alkalmazni lehetne. A közönség megtapsolja a kedves humorral játszó Balassát, de benne nem az operett-buffót. A rendezés sikerült volt; különösen szép volt a harmadik felvonás diszkrétnek elhelyezése. Közönség szép számmal.

Thermidor mai bemutatójára különösen felhívjuk közönségünk figyelmét. A komoly műzsa hívei, — a mint a ma délelőtt megtartott főpróbán meggyőződünk róla, — olyan kitűnő előadás élvezetében részesülhetnek, a minőt a vidék ritkán szolgáltathat. Az összes szereplő személyek nemes ambícióval készülnek e nagy előadásra, hogy S a r d o u genális munkájának méltó interpretatoraivá lehessenek.

Színészet Derecskén. A közelben fekvő Derecskéről kapjuk a következő értesítést: B e k e Gyula színigazgató 24 tagból álló társulatával már egy hét óta nyújt minden este kitűnő élvezetet a színházat csaknem szerongásig betöltő közönségnek. — E társulat a f. év elején meglátogatta már egyszer közönségünket és oly jó emléket hagyott hátra, hogy midőn most megérkezett, aránylag csekély népességű közönségünkben 40 bérletet irtak alá s minden előadásra megtelik a községi háza nagy terme, hol a színpad fel van állítva. Eddigélé színre kerültek „Jó Fölöp“, „Fehő Klári“, „Vasgyáros“, „Kis madaram“. A sikerült előadásokon jól mulató közönség egyáltalán nem fukarkodott az elismerés tapsaival s éljenezve jutalmazni a jeles társulat kiválóbb tagjait. Bőven kijutott a tapsokból. Bekéné Kovács Margitnak, ki erős drámai tehetségeivel gyakran könnyeztetni meg a szerepeiben hálás közönségét; Bánfalvyné kellemes hangjával s ragyogó szemével gyűjt. Szabóné oly jó anya, nagyné, mint minő kitűnő apa s nagybácsi Bánfalvy. A közönség valódi kedvence azonban társulat férfi tagjai közül Krasznai Andor, ki ugy kiváló alakítási képessége, mint kitűnő játéka s humora által minden szerepében a legjobb hangulatban tartja a közönséget. A társulat a pártolást teljesen megérdemli, mert a színre hozott darabokkal s játékkal egy teljesen művelt közönség igényeit is képesek kielégíteni.

Ipar és kereskedelem.

— **Kereskedelmi közkönyvtár Budapest.** A budapesti Kereskedelmi Múzeum igazgatósága most adta ki könyvtárának katalógusát és kereskedőinknek, iparosainknak ezzel említésre méltó szolgálatot tett. A szóban levő könyvtár a Múzeum „Tudakozó irodájában“ (Akadémia-u. 12 sz.) van elhelyezve, a melyet Baross Gábor kereskedelmi miniszter 1890-ben létesített és mely a kereskedelemnek már sok jó szolgálatot tett. A szakkönyvtár első sorban a szótárakon, encyclopaedicus munkákon kívül nagybecsű czimtár gyűjteményt tartalmaz. Ott találhatók a hazai czimtárak, továbbá Ausztria, Angolország, Belgium, Észak-Amerika, Franciaország, Hollandia, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Svájc és a keleti országok legújabb és legmegbízhatóbb czimtárjai. Ezekhez sorakozik a hazai törvények és rendeletek, valamint a hazánkat érdeklő nemzetközi szerződések gyűjteménye. Hazánknak és valamennyi külsőországnak közgazdasági viszonyait rehatóan lehet tanulmányozni kormányunknak és konzulatusaink jelentéséből, melyek husz évről vannak meg, továbbá 17 hazai, 23 ausztriai és 79 külföldi kereskedelmi kamara jelentéseiből, melyek több évről vannak meg és melyeknek gyűjteményét a Kereskedelmi Múzeum nagy buzgalommal egészíti ki. Sok becses adatokat találhatunk továbbá kereskedőink a főbb európai államok áruforgalmi statisztikájában, mely szintén több évről van meg. Egyébb statisztikai, pénzügyi és nemzetgazdasági munkák s jelentések is vannak a könyvtárban, de ez a csoport még igen hiányos. Érdekes specialitás azonban a vám- és díjszabási tarifák gyűjteménye, mely már is ritkítja párját és a melyet folyton gyarapítanak, úgy hogy a „Tudakozó iroda“ vám és szállítási díjtételekre nézve egészen megbízható és gyors értesítéseket ad a feleknek.

Nem ismertethetjük egyenként e könyvtár

14 fő- és 44 alcsoportját és így még csak a kiállítás katalógusok és jelentések és a keletre vonatkozó országok tekintélyes csoportját említjük fel. Végül arra hívjuk fel a figyelmet, hogy a Kereskedelmi Múzeum „Tudakozó irodájának” olvasó szobájában több mint 100 hirlapot és folyóiratot olvashat a közönség, sőt mindezen hirlapok régebbi évfolyamai bekötve állanak rendelkezésre. A „Tudakozó iroda” nyitva van minden nap d. e. 9—12-ig és d. u. 3—6-ig.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése október 12-én:**
(Távirati tudósítás. Érk. 4 óra — p.)
ä = változó felhőzet, **n** = hűvös, **d** = jelentékeny csapadék nélkül.

Legujabb.

A kolera Budapesten.

Budapest, okt. 11. A kolerabetegek számában ismét némi emelkedés mutatkozott. Az apadás tehát úgy látszik csak ideiglenes volt. Tegnap éjféltől ma éjfélig ugyanis 34 új beteget vettek föl az üllői-uti barakkba, a mi a tegnapelőtt beszállított 26 beteggel szemben 8-al való szaporodást mutat. — A gyógyultak száma azonban szintén növekszik. Tegnap csak 11 beteg, ma 18 beteg hagyta el gyógyultan a kórházat. A halottak számában is történt némi emelkedés, a mennyiben a tegnapi 13 halottat ma újabb tizenöt halott követte.

A budai barakk kórházba a mai nap folyamán újabb hat beteget vettek fel, ugyanannyit, amennyit tegnap a Budai barakkban ápoltak teljes létszáma volt. A jelenlegi létszám tehát 12, a mi a budai oldal rohamos népesedése magyaráz meg.

A mai nap folyamán három rendőr is megbetegedett, koleragyanus tünetek közt. Kettőnél a rendőrorvos bélhurotot, egynél gyomorgörcsöt konstataált s azért nem is szállították be őket a barakkórházba.

A fővárostól délre fekvő dunamelléki községekből igen rossz híreket kapunk. Nevezetesen Tökölből és Érdből több kézből vett tudósítások jelentik, hogy ott s különösen a Duna-szályozás munkásai között egymástéri a kolera eset, világos bizonyíték gyanánt azon, különben már rég ismert ténynek, hogy a kolera a folyóvizek hosszában terjed legkönnyebben. Egyben azt is közlik, hogy az eseteknek csak kis része kerül hatósági kézre, mivel az egészségügyi ellenőrzés ott több, mint mizerábilis.

Egy apa rémtette.

A Nagy Károlyhoz tartozó Szt. János pusztán gróf Károlyi István birtokán, Klein György csürgazda előbb 3 gyermekét, azután önmagát felakasztotta, a gyermekek két, hat és tíz évesek voltak. Klein György az első felesége után bántott és e miatt követte el iszonyu tettét.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 12. szám. I. Kis bérlet 12. szám.
Páros. Páros.
Holnap csütörtökön 1892. október hó 13-án.
Másodszer.
THERMIDOR.
Színmű négy felvonásban írta: Sardou, ford. Paulai.
Holnap, után pénteken 1892. okt. 13-án leszállított helyárak
Töközölő.
Látványos színmű.

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Englander Miklós Álmosd, — Lagenfelder Bécs, — Weiser N. Kanizsa, — Leandler Ferencz N. Várad, — Verő László mérnök Bpest, — Dr. Kántor főorvos B-Gyula —

Loiter kereskedő Bpest, — Finder utazó Bpest — Kende utazó Bécs, — Preisich utazó Bécs, — Szabó Miklós és a fi Eger, — Frank és Krecsmár Bpest, —

„Fröhnerszálloda.”

Schäher utazó Bpest, — Held utazó Bpest, — Szalczman utazó Bpest, — Vechzler utazó Bpest — Veis utazó Zilah, — Sándor Samu N. Várad, — Schvarcz T. Búd — Gelbman Ujfehértó, — Kupfer Ujfehértó, — Herskovis Ilva, — Grósz Diószeg —

Dr. Sichermann Adolf

az összes gyógytudományok tudora
lakását szept. 26-ától Széchenyi-utca
1780. sz. alá Berger Jenő-féle ujonnan
épült házba tette át.

Massage és gyógygymnastikai
rendelés egész nap; chronicus
gyomor bajok, ideg izületi
bántalmak stb. ellen.

Orthopädiái (testegyenészet) rendelő óra:
d. u. leányoknak 4—5-ig, fiúknak 5—6-ig.

Fertőtlenítésre.

Muraközy Károly debreczeni gyógy-
szerész ajánlja a n. é. közönség figyelmébe saját készítményű 5% Carbol és 1% Sublimat

házi szappanait,

mint a legbiztosabb óvszereket a kolera ellen.

Ezen szappanok a háztartásban a jelen járványos időben úgy a kéz, mint a ruhamosáshoz nélkülözhetetlenek.

Ara darabonként a Carbol szappannak 20 kr.

” ” a Sublimát ” 15 ”

” Kaphatók helyben úgy a készítőnél, mint az összes gyógyszerárakban és minden nagyobb üzletben.

Vidéki megrendelések a készítőhöz intézendők.

Amerikai fogász — mint assistens — segédkezésével kapocs-lemez nélküli műfogak és rugony nélküli fém-lemezű fogsorok. Tartós cément-, ezüst-, és arany-plombok

Operációk érzéketlenítés mellett.

Univ. med. Dr. Tihanyi Samuel

fogorvosi műterme
Debreczen, N.-Várad-utca 2084. sz. I. e.

A legjobb
Schroll chiffonból készült férfi-íngek
1.50 kr., 2 frt, 2.30 kr., 2.80 kr.,
hajtásos és himzett elejjel:
2.50 és 3 frt.
Kész női kelengyék
a legjobb izlés szerint,
valódi vásznak,
ZSEBKENDŐK,
asztal- és kávé-terítékek
nagyválasztékban kaphatók
KARDOS LÁSZLÓ
üzletében,
Czepléd-utca.

Van szerencsénk a t. butoriparosok tudomására adni, hogy **keretezett lécz (Kreplécz)** gyártmányainkból, nagyhatvan-utcai gyártelepünkön állandó raktárt rendeztünk be. **Stern József és testvére.**

Az elismert legjobb francia-
zigaretta papir
a
„LE GLORIA”
JOSEPH BARDOU & FILS-től
PERPIGNAN—PÁRISBAN.

60 aranyérem.
16 diszoklevél.
20 oklevél „Hors Concours”

A „LE GLORIA” szivarka-papir minden eddig létező szivarka-papirt finomságra és minőségre nézve föltette nélkül föltul.

A „LE GLORIA” szivarka-papir csak akkor valódi, ha minden egyes könyvecské a JOSEPH BARDOU & FILS céggel van elátva

A „LE GLORIA” szivarka papir úgy sima, mint csipkézett (perfore) széllel kapható.
A „LE GLORIA” eddig elérhetetlen legfinomabb minőségű hüvelyekben is kapható.
A „LE GLORIA” szivarka-papir és hüvely minden norinbergi és papírnagykereskedésben, valamint minden tőzsdében kapható.

